

8 วิชาชีพสู่การเปิดเสรีในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

8 Professional to Liberalization in ASEAN

สุภา จรดล

กลุ่มวิชาอาเซียนศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Jeaw_2008@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับ 8 วิชาชีพ คือ วิศวกรรม พยาบาล สถาปัตยกรรม สัการจ แพทย์ ทันตแพทย์ บัญชี และการท่องเที่ยว ผลการศึษา พบว่า แพทย์ เป็น อาชีพที่มีความสำคัญ เนื่องจากเป็นอาชีพในเรื่องของการให้บริการสุขภาพ แพทย์ไทยยังได้รับการยอมรับด้านความสามารถในระดับสากล ความต้องการบริการรักษาพยาบาลในอาเซียนมีแนวโน้มเจริญเติบโต ทำให้เป็นโอกาสของแพทย์ในประเทศไทยที่จะเคลื่อนย้ายไปทำงานยังประเทศสมาชิกอาเซียน การเปรียบเทียบข้อมูลตัวชี้วัดที่สำคัญทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ของประเทศสมาชิกอาเซียน จะช่วยให้ประเทศไทยสามารถเทียบเคียงประเทศที่มีการพัฒนามากกว่าและน้อยกว่า เพื่อให้ได้ภาพการแข่งขันที่ชัดเจนขึ้น โดยกลุ่มประเทศอาเซียนมีประชากรรวมกันประมาณ 650 ล้านคน ถ้าเรียงตามลำดับตามจำนวนประชากร 5 อันดับแรกคือ 1) อินโดนีเซีย 231 ล้านคน 2) ฟิลิปปินส์ 92 ล้านคน 3) เวียดนาม 86 ล้านคน 4) ไทย 66 ล้านคน และ 5) พม่า 59 ล้านคน

คำสำคัญ: ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อาชีพ การเปิดเสรี

Abstract

This academic article aims to analyze the effects that occur with 8 professional groups, namely engineering, architecture, surveying, doctors, dentists, accounting and tourism Found that doctors are important occupations Because it is a career in the field of health services Thai doctors are also recognized internationally for their ability. The demand for healthcare services in ASEAN is likely to grow. Making it an opportunity for doctors in Thailand to move to work in ASEAN countries Comparison of important economic indicators of ASEAN member countries Will help Thailand to be able to compare countries that are more developed and less To get a clearer picture of the competition The ASEAN countries have a combined population of about 650 million people. If sequentially according to the top 5 population, 1) Indonesia, 231 million people 2) Philippines 92 million people 3) Vietnam 86 million people 4) Thailand 66 million people and 5) Myanmar 59 million people

Keywords: ASEAN economic community, career, liberalization

1. บทนำ

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations : ASEAN) หรือเรียกว่า อาเซียน (ASEAN) ก่อตั้งเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 ปัจจุบันมีประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งสิ้น 10 ประเทศ ได้แก่ ราชอาณาจักรไทย สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สหพันธรัฐมาเลเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ เนอการาบรูไนดารุสซาลาม สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สหภาพเมียนมาร์ และราชอาณาจักรกัมพูชา

ตามปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียน ฉบับที่ 2 (Bali Concord II) ผลจากการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 9 เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2547 ณ เกาะบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย ได้มีการกำหนดให้จัดทำข้อตกลงยอมรับร่วมกัน เห็นชอบโดยรอบด้านให้มีความสำเร็จภายในปี 2563 (2020) ภายใต้ความร่วมมือทั้ง 3 เสาหลัก คือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

ปัจจุบัน อาเซียนได้ก้าวสู่ยุคที่ 3 ซึ่งมีการรวมตัวที่มีบูรณาการกันมากขึ้นการรวมตัวที่ว่่านี ส่งผลให้เกิดแนวคิดของการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ในปี 2558 (ค.ศ. 2015) เป้าหมายคือให้อาเซียนมีตลาดและฐานการผลิตร่วมกัน และมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน เงินลงทุน และแรงงานมีฝีมืออย่างเสรี และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายข้างต้น อาเซียนจึงได้กำหนดแผนงาน (AEC Blueprint) สำหรับการดำเนินงานในภาพรวม โดยมีส่วนประกอบ 4 ส่วนหลัก ได้แก่

1. การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดี่ยว โดยให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานมีฝีมืออย่างเสรี และการเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างเสรีมากขึ้น รวมทั้งการส่งเสริมการรวมกลุ่มสาขาสำคัญของอาเซียนให้เป็นรูปธรรม

2. การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของอาเซียนซึ่งให้ความสำคัญกับประเด็นด้านนโยบายที่จะช่วยส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ เช่น กรอบนโยบายการแข่งขันของอาเซียน การคุ้มครองผู้บริโภค สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา พาณิชยอิเล็กทรอนิกส์ นโยบายภาษี และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (การเงิน การขนส่ง เทคโนโลยีสารสนเทศ และพลังงาน)

3. การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค โดยการพัฒนาผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และการเสริมสร้างขีดความสามารถผ่านโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการริเริ่มเพื่อการรวมกลุ่มของอาเซียน (Initiative for ASEAN Integration: IAI) เพื่อลดช่องว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

4. การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก เน้นการปรับประสานนโยบายเศรษฐกิจของอาเซียนกับประเทศภายนอกภูมิภาค เพื่อให้อาเซียนมีท่าทีร่วมกันอย่างชัดเจน เช่น การจัดทำเขตการค้าเสรีของอาเซียนกับประเทศคู่เจรจาต่าง ๆ เป็นต้น รวมทั้งส่งเสริมการสร้างเครือข่ายในด้านการผลิต/จำหน่ายภายในภูมิภาคให้เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนให้ความสำคัญในการพัฒนาทางเศรษฐกิจให้มีความเจริญก้าวหน้าในระดับสากลและยังเป็นความต้องการของตลาดแรงงานในระดับสากล จึงให้ความสำคัญในด้านคุณสมบัติในสาขาวิชาชีพหลัก เพื่ออำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายนักวิชาชีพ หรือผู้มีความสามารถพิเศษของอาเซียนได้อย่างเสรี การเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีนั้นจะเริ่มต้นในปี พ.ศ.2558 (2015) ข้อตกลงเรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือไปทำงานในประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ได้อย่างเสรี ได้กำหนดกรอบกลุ่ม 8 อาชีพ และก็มีข่าวว่าอาจะเพิ่มจำนวนอาชีพขึ้นมาอีกในลำดับถัดไป สำหรับ 8 อาชีพที่มีข้อตกลงกันแล้วให้สามารถเคลื่อนย้ายไปทำงานได้อย่างเสรี ได้แก่ วิศวกรรม พยาบาล สถาปนิก การสำรวจ นักบัญชี ทนตแพทย์ แพทย์ และการท่องเที่ยว เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2558 ได้มีการประกาศเข้าสู่การรวมเป็นประชาคมอาเซียนอย่างเป็นทางการ เพื่อเป็นการยกระดับความร่วมมือของประชาคมอาเซียนทั้ง 3 เสาหลัก ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงของอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมวัฒนธรรมอาเซียน ที่ให้เป็นบทบาทสำคัญเพื่อเป็นการพัฒนาความก้าวหน้าของประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีแต่ความเจริญยิ่งขึ้น ๆ ต่อไป แต่ในภาวะปัจจุบันนี้อาเซียนจะยกประเด็นในเรื่องประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่เป็นตัวขับเคลื่อนในการพัฒนาประเทศ มีความสำคัญในการส่งเสริมให้เป็นตลาดและฐานผลิต

เดียวที่มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ และการลงทุน แรงงานฝีมือ และเงินทุนอย่างเสรี ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มประเทศให้เป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านแรงงาน จะมีการถ่ายเทแรงงานด้านฝีมือเพื่อให้สามารถทำงานในประเทศสมาชิกอาเซียนได้ง่ายขึ้น

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เกิดจากกระแสโลกาภิวัตน์ในเรื่องเขตการค้าเสรี (Free Trade Area-FTA) คือการรวมกลุ่มของประเทศหรือกลุ่มประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดหรือยกเลิกอุปสรรคการค้า การลงทุนระหว่างกัน เช่น ลดภาษี / ยกเลิกภาษี ได้แก่ การลด/ยกเลิกมาตรการกีดกันทางการค้า-การลงทุนต่าง ๆ การกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการค้า-การลงทุน และการร่วมมือกันเพื่อขยายโอกาสทางเศรษฐกิจ/การค้า/การลงทุน นอกจากนี้มีการกำหนดข้อตกลงยอมรับร่วมคุณสมบัติบัณฑิตวิชาชีพ หรือ MRAs เป็นคุณสมบัติขั้นต้นของแรงงานฝีมือในสาขาต่าง ๆ ที่ประเทศสมาชิกอาเซียนยอมรับร่วมกัน ซึ่งมีผลกระทบต่อ 8 กลุ่มวิชาชีพ ดังนี้

1. แพทย์ ได้รับผลกระทบ คือ อาชีพที่มีความสำคัญ เนื่องจากเป็นอาชีพในเรื่องของการให้บริการสุขภาพ แพทย์ไทยยังได้รับการยอมรับด้านความสามารถในระดับสากล ความต้องการบริการรักษาพยาบาลในอาเซียนมีแนวโน้มเจริญเติบโต ทำให้เป็นโอกาสของแพทย์ในประเทศไทยที่จะเคลื่อนย้ายไปทำงานยังประเทศสมาชิกอาเซียน แต่ยังคงขาดทักษะด้านภาษาประสบการณ์

2. พยาบาล ได้รับผลกระทบ คือ วิชาชีพพยาบาลอาจได้รับ คือ มีการไหลเข้าของพยาบาลจากต่างประเทศ เช่น การนำพยาบาลจากประเทศฟิลิปปินส์เข้ามาช่วยลดปัญหาการขาดแคลนพยาบาลวิชาชีพของไทย ดังตัวอย่างที่เห็นได้จากการที่โรงพยาบาลยอนฮี มีพยาบาลชาวฟิลิปปินส์จำนวน 80 คน ทำหน้าที่ด้านธุรการ ล่าม เป็นต้น (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส, 2555) แต่ในขณะเดียวกันอาจมีการไหลออกของพยาบาลไทยไปยังกลุ่มประเทศอาเซียนเช่นกัน โดยเฉพาะประเทศสิงคโปร์ที่ประกาศตัวเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ (Medical Hub) ในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งสิงคโปร์นับว่าเป็นประเทศที่มีความพร้อมทั้งทางด้านเทคโนโลยีทางการแพทย์ และความสามารถในการจ่ายค่าตอบแทนสูง ดังนั้นหากไม่มีแผนการป้องกันที่เหมาะสมประเทศไทยในปัจจุบันเกิดปัญหาขาดแคลนพยาบาลมากขึ้น

3. ทันตแพทย์ ได้รับผลกระทบ คือ อาจจะถูกแย่งงานหรือลดบทบาทในการทำงาน รวมทั้งการเข้ามาทดแทนของแรงงานที่มีค่าตอบแทนที่ต่ำกว่าไทย เพราะข้อจำกัดทางด้านภาษาและค่าตอบแทนที่ไม่เท่ากันของแต่ละประเทศ จะก่อให้เกิดการขาดแคลนบุคลากร และบุคลากรวิชาชีพ

4. วิศวกร ได้รับผลกระทบ คือ การเข้ามาแย่งงานของวิศวกรต่างชาติ การเปิดเสรีภาคบริการวิชาชีพด้านวิศวกรรมอาจมีส่วนทำให้เกิดปัญหาสมองไหล การเข้ามาของวิศวกรต่างชาติอาจทำให้การนำเข้าสินค้าและบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องจากต่างประเทศเพิ่มสูงขึ้น และภาวะพึ่งพิงสินค้าและบริการนำเข้าปรับตัวสูงขึ้น ลักษณะเฉพาะของผู้ประกอบวิชาชีพชาวไทยที่ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงและไม่อยากออกไปทำงานในต่างประเทศ ยังขาดการรับรองมาตรฐานวุฒิการศึกษา ขาดความสามารถในการใช้ภาษาและการติดต่อสื่อสาร ทักษะในการบริหารจัดการและการดำเนินธุรกิจ อัตราค่าตอบแทนที่ต่ำเป็นสิ่งปิดกั้นโอกาสที่วิศวกรไทยจะได้แสดงความสามารถและการพัฒนาในวิชาชีพ ประเทศไทยมีจำนวนวุฒิวิศวกรในสัดส่วนที่ต่างเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนวิศวกรทั้งประเทศ การไม่เห็นความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ประเทศยังไม่มีการบังคับการถ่ายทอดเทคโนโลยี (Technological Transferring) จากผู้เชี่ยวชาญชาวต่างชาติอย่างเป็นทางการ ขาดกฎหมายในการควบคุมการบริการทางด้านวิศวกรรมในบางสาขา ขาดแคลนข้อมูลที่สำคัญที่จะใช้ในการวางแผนกำหนดยุทธศาสตร์ ปัญหาด้านการบังคับใช้กฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ บทบาทของภาควิชาการและภาควิชาชีพในการกำหนดหลักสูตรการเรียนการสอนและการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

5. สถาปนิก ได้รับผลกระทบ คือ การเข้ามาแย่งงานของสถาปนิกต่างชาติ การเปิดเสรีแรงงานอาเซียนอาจมีส่วนทำให้เกิดปัญหาสมองไหล ผลกระทบทางด้านวัฒนธรรม การเข้ามาของผู้ประกอบวิชาชีพต่างชาติ อาจทำให้การนำเข้าและภาวะพึ่งพิงสินค้าและบริการนำเข้าปรับตัวสูงขึ้น ทุนต่างชาติที่ไหลเข้ามาพร้อมกับการเปิดเสรีอาจทำให้มีการนำเข้า และภาวะพึ่งพิงสินค้าและบริการนำเข้าปรับตัวสูงขึ้น การฝึกงานในระบบการศึกษาของไทยยังไม่เป็นภาคบังคับ มาตรฐานการทำงานของ

สถาปนิกไทยที่ยังไม่ได้มาตรฐานสากล ความสามารถในการใช้ภาษา เช่น ภาษาอังกฤษ ความสามารถในการทำงานเป็นทีม และทักษะการบริหารจัดการ หลักสูตรมุ่งเน้นที่จะผลิตออกมาเพื่อเป็นนักออกแบบ (Designer) หลักสูตรการเรียนการสอนของสถาปัตยกรรมแต่ละสถาบันที่มีความเหมือนกัน ทำให้บัณฑิตที่ผลิตออกมาสู่ตลาดแรงงานจากทุกสถาบันสถาบันมีลักษณะเหมือนกัน ไม่มีการสร้างความโดดเด่นหรือแตกต่างระหว่างกัน

6. บัณฑิต ได้รับผลกระทบ คือ ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศเป็นสิ่งสำคัญที่จะส่งผลให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัณฑิตมีโอกาสในการเข้าไปประกอบอาชีพในกลุ่มประเทศอาเซียนรวมถึงความสามารถในการแข่งขันกับนักวิชาชีพบัณฑิตในประเทศอื่นที่เข้ามาประกอบอาชีพในประเทศไทยซึ่งนักวิชาชีพบัณฑิตควรมีความตระหนักในประเด็น ดังกล่าวด้วยการพัฒนาตนเองทางด้านภาษาต่างประเทศรวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดให้มีการอบรมเพื่อพัฒนาทักษะควบคู่ไปกับการพัฒนาความรู้ทางด้านวิชาชีพบัณฑิตหรืออาจมีการกำหนดให้ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศเป็นส่วนหนึ่งในทักษะวิชาชีพที่จำเป็นพร้อมทั้งมีการกำหนดให้การสอบวัดระดับความรู้ทางด้านภาษาต่างประเทศเป็นส่วนหนึ่งในการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัณฑิต ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ เป็นทักษะที่นักวิชาชีพบัณฑิตมีความพร้อมน้อยที่สุดซึ่งทักษะดังกล่าวมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าทักษะอื่น ๆ ที่จำเป็นของนักวิชาชีพบัณฑิตซึ่งทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจเป็นทักษะที่มีความสำคัญเพิ่มขึ้นต่อผู้ประกอบวิชาชีพบัณฑิต ซึ่งจะมีการเรียกร้องให้แสดงบทบาทเชิงรุกในการจัดการองค์กรในแต่ละวันในขณะที่ก่อนหน้านี้บทบาทของผู้ประกอบวิชาชีพบัณฑิตอาจถูกจำกัดอยู่เพียงแค่การเก็บและรวบรวมข้อมูลเพื่อให้หน่วยงานอื่นนำไปใช้ แต่ในปัจจุบันที่ผู้ประกอบวิชาชีพได้เข้าไปมีบทบาทกับหลายทีมงานมากขึ้น จึงมีความจำเป็นที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัณฑิตซึ่งต้องเข้าไปในทุกองค์ประกอบองค์กรจะต้องมีความรู้ด้านธุรกิจมากขึ้นและตระหนักในเรื่องการเมืองและมีมุมมองแบบรอบโลก รวมถึงการวางแผนเชิงกลยุทธ์ การจัดการโครงการ การจัดการบุคลากรและทรัพยากร และการตัดสินใจ ความสามารถที่จัดแบ่งหน้าที่งานที่จะจูงใจและพัฒนาบุคลากรการมีภาวะผู้นำ การพิจารณาและตัดสินใจได้อย่างผู้มีวิชาชีพ ทักษะดังกล่าวถือเป็นทักษะที่สำคัญที่นักวิชาชีพบัณฑิต ควรให้ความสำคัญและเร่งพัฒนาให้มีความพร้อมมากขึ้น ซึ่งหากนักวิชาชีพบัณฑิตไทยมองข้ามประเด็นดังกล่าวอาจเปิดโอกาสให้นักวิชาชีพบัณฑิตจากกลุ่มประเทศอื่นเข้ามาบริหารจัดการกิจการที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัณฑิตในประเทศไทยได้

7. นักสำรวจ ได้รับผลกระทบ คือ ส่วนใหญ่ยังขาดประสบการณ์ ขาดทักษะด้านภาษา การวางแผน

8. การท่องเที่ยว ได้รับผลกระทบ คือ ประเทศไทยมีพันธกรณีในการเปิดเสรีการค้าบริการ และได้ทำความตกลงยอมรับร่วมกันในคุณสมบัติ ภายใต้แผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพื่อการอำนวยความสะดวกให้เกิดการเคลื่อนย้ายบุคลากร ในสาขาการท่องเที่ยว ในภูมิภาคอาเซียน เพื่อให้มีการควบคุมดูแลด้วยมาตรฐานที่ตีร่วมกันในอาเซียน

มากกว่าที่จะสร้างเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตให้คนต่างชาติเข้ามาประกอบอาชีพ แต่เนื่องจากกฎหมายของไทยที่เกี่ยวข้องกับการบริการธุรกิจนำเที่ยว และมีคฤเทศ์ถือเป็นอุปสรรคในการเปิดเสรีการค้าบริการ คือ พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551 และ พระราชบัญญัติประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ซึ่งเมื่อมีการเปิดเสรีการค้าบริการในสาขาดังกล่าว จะต้องมีการปรับเปลี่ยนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการลดอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาดและให้บรรลุเป้าหมายของการเปิดเสรีการค้าบริการภายใต้วัตถุประสงค์ของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและผลประโยชน์ของประเทศไทยควบคู่ไปด้วย

ใน 4-5 ปีข้างหน้า 10 ประเทศก็จะเหมือน 10 จังหวัด ในการเปิดเสรีทางเงินทุน การค้า การบริการ แต่ข้อเท็จจริงการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือจะต้องมีกฎกติกาตามเงื่อนไขที่ตกลง กัน ในประเด็น 8 สาขาวิชาชีพ ช่างสำรวจ สถาปนิก บัณฑิตแพทย์ หมอพื้น วิศวกร พยาบาล และการท่องเที่ยว

เมื่อมีกฎแล้วต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขของประเทศนั้น ๆ ด้วย เช่น วิศวกร จะไปทำงานที่ประเทศสิงคโปร์ ก็ต้องผ่านการสอบของสิงคโปร์ด้วย กลุ่มแรงงานระดับล่างยังไม่ตกลงเพราะเป็นเรื่องใหญ่ แต่อีกกลุ่มวิชาชีพหนึ่งคือ บุคลากรวิชาชีพทางการท่องเที่ยว กำลังอยู่ในขั้นตอนการตกลง มี 9 ประเทศลงนามเรียบร้อยแล้ว แต่ไทยยังไม่ลงนามเพราะติดกรอบทางด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญ เนื่องจากการทำข้อตกลงกับต่างประเทศต้องได้รับการยินยอมจากรัฐสภา แม้ยังไม่ลงนามก็มีการเตรียม

ความพร้อมไว้แล้ว ถ้าไม่ลงนามก็ไม่สามารถเคลื่อนย้ายแรงงานได้ อย่างไรก็ตามสิ่งสำคัญที่ควรจะต้องกล่าวถึงเรื่องของสมรรถนะ ความรู้ความสามารถ (Competency) ในการบริการ การทำงานกับเพื่อนร่วมงานอย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถในการปรับตัว ความเร็วในการทำงาน ความยืดหยุ่นในการทำงานเป็นหลัก แต่ต่อไปนี้จะทำงานตามหน้าที่ คนมีสมรรถนะคือคนที่ทำงานเร็ว เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และพัฒนาสม่ำเสมอ แพทย์และพยาบาลก็เป็นอาชีพหนึ่งที่เป็นที่สนใจของอาเซียน แม้แต่ในประเทศไทยก็เป็นที่ต้องการมาก สถานประกอบการบางแห่งก็ขาดแคลน พยาบาลโรงพยาบาลเป็นอาชีพหนึ่งที่ขาดแคลน เพราะตามกฎหมายสถานประกอบการหรือโรงงานอุตสาหกรรมจำเป็นต้องมีพยาบาลประจำโรงงาน เช่น กรณี ลูกจ้าง 200-999 คน ต้องจ้างพยาบาลจำนวน 1 คนตลอด 8 ชั่วโมง และเพิ่มทุก 1000 ขึ้น ต่อพยาบาล 1 คน เป็นต้น

2. บทสรุป

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือได้อย่างเสรีใน 5 ภาค ได้แก่ สินค้า บริการ การลงทุน เงินทุน และแรงงานฝีมือ ซึ่งการเปิดเสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงานจะเกิดขึ้นอย่างเต็มรูปแบบจึงให้ความสำคัญในการพัฒนาทางเศรษฐกิจให้มีความเจริญก้าวหน้าในระดับสากลและยังเป็นความต้องการของตลาดแรงงานในระดับสากล จึงให้ความสำคัญในด้านคุณสมบัติในสาขาวิชาชีพหลัก เพื่ออำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายนักวิชาชีพ หรือผู้มีความสามารถพิเศษของอาเซียนได้อย่างเสรี การเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีนั้นจะเริ่มต้นในปี พ.ศ.2558 (2015) ข้อตกลงเรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือไปทำงานในประเทศกลุ่มอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ได้อย่างเสรี ได้กำหนดครอบคลุม 8 อาชีพ และก็มีข่าวว่าอาจจะมีการเพิ่มจำนวนอาชีพขึ้นมาอีกในลำดับถัดไป สำหรับ 8 อาชีพที่มีข้อตกลงกันแล้วให้สามารถเคลื่อนย้ายไปทำงานได้อย่างเสรี ได้แก่ วิศวกรรม พยาบาล สถาปนิก การสำรวจ นักบัญชี ทันตแพทย์ แพทย์ และการท่องเที่ยว โดยการเคลื่อนย้ายแรงงานได้อย่างเสรี ถือเป็นก้าวสำคัญทางเศรษฐกิจที่สำคัญในภูมิภาคอาเซียน ดังนั้น การเตรียมการรองรับการเคลื่อนย้ายของแรงงานสู่การเป็นประชาคมอาเซียน จึงเป็นสิ่งที่ประเทศไทยโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญ จึงนำไปสู่การเตรียมความพร้อมในการรองรับเคลื่อนย้ายของแรงงานสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อไป

3. เอกสารอ้างอิง

กองวิจัยตลาดแรงงาน ฝ่ายวิเคราะห์ตลาดแรงงาน. (2553). **เงื่อนไขเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีใน ประชาคม**

อาเซียน. กรุงเทพฯ: กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน.

ติรณ พงศ์มพัฒน์ และคณะ. (2544). **โครงการวิจัยผลกระทบของการเปิดการค้าเสรีต่อแรงงานไทย.** กรุงเทพฯ :

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน.

ศูนย์วิจัยกฎหมายและการพัฒนา. (2538). **รายงานการศึกษาวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่อง ผลกระทบต่อการค้าบริการจากการ**

เปิดเสรีภายหลังการเจรจาการค้าหลายฝ่ายรอบอุรุกวัย สาขาบริการวิชาชีพ. กรุงเทพฯ: คณะนิติศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. **โครงการเตรียมการรองรับการเคลื่อนย้ายของแรงงานสู่การเป็นประชาคม**

อาเซียน รายงานศึกษาระดับสมบูรณ์. สืบค้นเมื่อ 19 ตุลาคม 2557, จาก[http://www.mol.go.th/sites/default/](http://www.mol.go.th/sites/default/files/downloads/pdf/5_bththii_1_bthnam.pdf)

[files/downloads/pdf/5_bththii_1_bthnam.pdf](http://www.mol.go.th/sites/default/files/downloads/pdf/5_bththii_1_bthnam.pdf).